

[Начало](#) > ... > [Семейноправни Въпроси И Наследство](#) > [Развод И Законна Раздяла](#) > [Latvia](#)

## Развод и законна раздяла

 Латвия

Съдържание,  
предоставено от



European Judicial Network  
(in civil and commercial  
matters)

### 1 Какви са условията за получаване на развод?

Случаите, в които бракът може да бъде прекратен, са уредени подробно в част „Семейно право“ на Гражданския закон на Латвия и в раздел „П“ от Закона за нотариусите. Общата рамка на правния институт на брака е уредена в част „Семейно право“ на Гражданския закон.

Бракът в Латвия може да бъде прекратен само от съд или нотариус (*notārs*). Съдът може да прекрати брака по искане на един от двамата съпрузи. Нотариусът може да прекрати брака, ако съпрузите са постигнали споразумение относно прекратяването на брака си и нямат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, или, ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, при условие че са сключили писмено споразумение относно упражняването на родителските права по отношение на ненавършилото пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката за детето и подялбата на общото имущество.

Следователно една от предпоставките за такъв вид развод е споразумението между съпрузите относно упражняването на родителските права по отношение на роденото в брака дете, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

Ако бракът се прекратява от съда, съдът трябва да установи дали бракът е разстроен. Бракът се счита за разстроен, ако съпрузите не живеят съвместно и не може да се очаква те да възстановят съвместното си съжителство.

Следователно една от предпоставките за такъв вид развод е споразумението между съпрузите относно упражняването на родителските права по отношение на роденото в брака дете, издръжката на детето и подялбата на общото имущество. Ако съпрузите не постигнат споразумение, тези искиове трябва да се решават в съда едновременно с молбата за развод.

### 2 Какви са основанията за развод?

Прекратяване на брака от нотариус

Бракът може да бъде прекратен, ако е разстроен и съпрузите са постигнали споразумение за прекратяването на брака си, като пред нотариус се подаде общо искане, подписано от двамата съпрузи. Ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, към молбата трябва да бъде приложено писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на ненавършилото пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

Прекратяване на брака от съда

Бракът може да бъде прекратен от съда, ако съпрузите не са постигнали споразумение относно

прекратяването на брака си и едно от следните условия е изпълнено:

съпрузите са живели отделно повече от една година; съпрузите живеят отделно, не съществува общо домакинство и единият от съпрузите е решил да не съживява общото домакинство, като по този начин отрича възможността за брачно съжителство. Общо домакинство може да не е налице дори ако съпрузите живеят в общо жилище.

Ако съпрузите са живели разделено в продължение на по-малко от година, съдът може да прекрати брака само ако:

- причина за разстройството на брака е физическо, сексуално, психическо или икономическо насилие, упражнявано от единия съпруг спрямо другия, който иска прекратяването на брака, или срещу другото му дете, или срещу общото дете на съпрузите;
- единият съпруг даде съгласието си по подадената от другия молба за прекратяването на брака;
- единият от съпрузите е започнал семейно съжителство с друго лице и се е родило или се очаква да се роди дете от това партньорство.

Когато съпрузите живеят разделено по-малко от година и единият от тях подаде молба за развод на основание, различно от трите гореизброени, а другият съпруг не е съгласен с развода, съдът не може да прекрати брака и трябва да отложи разглеждането на случая с оглед на евентуалното помирение на съпрузите.

Ако съпрузите живеят разделено по-малко от година, бракът може да бъде прекратен от нотариус само ако и двамата съпрузи са съгласни с прекратяването на брака си и са подали молба за прекратяване пред нотариуса в съответствие с определената в Закона за нотариусите процедура.

Когато при гореописаните обстоятелства съдът е убеден, че все пак бракът може да бъде съхранен, производството за развод може да бъде отложено за период до шест месеца с оглед на евентуалното помирение на съпрузите.

Когато преди да са живели разделено в продължение на три години единият от съпрузите подаде молба за развод на основание, различно от трите гореизброени, съдът не може да прекрати брака преди изтичането на законоустановения тригодишен период на раздяла и трябва да отложи разглеждането на случая с оглед на евентуалното помирение на съпрузите.

Когато съпрузите са живели разделено в продължение на по-малко от три години, бракът може да бъде прекратен от нотариус само ако и двамата съпрузи са съгласни с прекратяването на брака си и са подали молба за прекратяване пред нотариуса в съответствие с определената в Закона за нотариусите процедура.

Съдът не може да прекрати брак дори и да е разстроен, ако и доколкото запазването на брака е необходимо при извънредни обстоятелства в интерес на общо ненавършило пълнолетие дете на съпрузите.

## 3 Какви са правните последици от развода за:

### 3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)

Правата и задълженията, произтичащите от правоотношението между съпрузите, се прекратяват веднага щом съдебното решение за допускане на развода влезе в сила или веднага щом правоспособен нотариус издаде свидетелство за развод. На бившите съпрузи могат да бъдат наложени нови права и задължения в резултат на развода. След прекратяването на брака всяка от страните може да сключи друг брак.

Според Гражданския закон съпругът, който е променил фамилията си при сключването на брака, след прекратяването на брака има право да използва брачното си фамилно име или да поиска от съда или нотариуса да му разреши да използва предбрачното си фамилно име.

По молба на другия съпруг съдът може да забрани на съпруга, който е допринесъл за разстройството на

брака, да запази брачното име, ако това не е в ущърб на интересите на детето.

### 3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

Бракът може да бъде прекратен от нотариус, ако съпрузите са постигнали предварително писмено споразумение относно подялбата на цялото общо имущество и ако споразумението е приложено към молбата за развод.

Когато бракът се прекратява от съда, съпрузите могат да постигнат споразумение относно подялбата на общото имущество. Ако съпрузите не постигнат споразумение, техните претенции се уреждат от съда по Гражданския закон или според условията на брачния договор. В Гражданския закон са предвидени два вида съпругески имуществени отношения, а именно отношения, уредени от законодателството, и отношения, уредени от брачен договор, като те определят процедурата за подялба на имуществото в случай на развод.

Когато имуществените отношения са уредени от законодателството, при подялба на имуществото всеки от съпрузите има право да задържи имуществото, което му/й е принадлежало преди брака, и цялото отделно имущество, което той или тя е придобил/а по време на брака. Всичко, което е придобито по време на брака от съпрузите като общност или от някой от тях, но с общи средства, представлява обща собственост на двамата съпрузи. Приема се, че общата собственост принадлежи поравно на двамата съпрузи, освен ако някой от тях може да обоснове и докаже, че тя трябва да бъде поделена в друго съотношение.

Когато имуществените отношения са уредени от брачен договор, в договора може да бъде предвидена разделна собственост или обща собственост на цялото имущество на съпрузите, като в такъв случай подялбата на имуществото се решава в съответствие с предвидената в законодателството процедура за съответното договорно имуществено отношение.

### 3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

Въпросите, произтичащи от правоотношенията в рамките на семейството, описани по-горе, и по-специално произтичащи от правоотношенията между родители и деца, не могат да бъдат разглеждани отделно един от друг при делата за развод.

Ако бракът се прекратява от нотариус, съпрузите трябва да постигнат съгласие не само по отношение на развода, но и относно упражняването на родителските права, режима на лични отношения и издръжката на децата. Заедно с молбата за развод трябва да бъде подадено предварително писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения и издръжката на детето.

Ако бракът се прекратява от съд, съпрузите трябва да се споразумеят по упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения и издръжката на детето. Ако такова споразумение не бъде сключено, освен ако исковете са били вече уредени, исковете трябва да се предявяват заедно с молбата за развод. В противен случай съдът не може да допусне развод.

Последици от развода по отношение на родителската отговорност

Отговорността за полагането на грижи за дете не приключва, ако детето не живее повече с единия или двамата си родители.

Дори родителите да живеят разделено, тяхната съвместна отговорност продължава. Грижата за детето и надзорът над него трябва да бъдат осигурени от родителя, с когото детето живее.

Родителите съвместно вземат решения по въпроси, които могат да имат важно значение за развитието на детето. Споровете между родителите се решават от съда по въпросите на сираците (*bāriṅtīesa*), освен ако законодателството не предвижда друго.

Съвместното упражняване на родителските права от родителите се прекратява, когато по споразумение между родителите или със съдебно решение упражняването на тези права се предостави на единия

родител.

Ако единият родител упражнява самостоятелното родителските права по отношение на детето, този родител е носител на свързаните с това права и задължения. Другият родител трябва да има право на лични отношения (правото да поддържа контакти и лични отношения с детето).

Последици от развода по отношение на издръжката на детето

Въпросът за издръжката на детето трябва да бъде решен по време на бракоразводното производство. Родителите са длъжни да осигуряват издръжка на детето съобразно своите възможности и финансово положение. Бащата и майката са длъжни да издържат детето, докато то бъде в състояние да се издържа само. Отговорността за осигуряване на издръжка за дете остава дори ако детето живее отделно от семейството или ако детето вече не живее с единия или и с двамата си родители. При прекратяването на брака родителите на детето имат право да се споразумеят по издръжката на детето, но ако не постигнат съгласие, спорът се решава от съда в хода на бракоразводното производство.

### 3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

Гражданският закон предвижда, че към момента на прекратяване на брака или дори след това бивш съпруг може да поиска от другия съпруг плащания, съизмерими с финансовото положение на другия съпруг, за да се осигурят предишните условия на живот на първия съпруг. Задължението за осигуряване на предишните условия на живот на бившия съпруг се прекратява, когато:

- изминалият период от прекратяването или унищожаването на брака е равен на продължителността на прекратения брак или — в случай на унищожен брак — продължителността на съжителството;
- бившият съпруг е сключил нов брак;
- доходите на бившия съпруг осигуряват неговата издръжка;
- бившият съпруг отказва да осигурява средствата за своята издръжка със собствен труд;
- бившият съпруг, който трябва да издържа другия бивш съпруг, не разполага с достатъчно средства за издръжка или е станал нетрудоспособен;
- бившият съпруг е извършил престъпление срещу другия бивш съпруг или срещу живота, здравето, свободата, имуществото или честта на роднини на другия съпруг по възходяща или низходяща линия;
- бившият съпруг е оставил другия бивш съпруг в безпомощно състояние, въпреки че е било възможно да помогне;
- бившият съпруг умишлено е отправил фалшиви обвинения в престъпление срещу другия бивш съпруг или някой от неговите или нейните роднини по възходяща или низходяща линия;
- бившият съпруг живее неморално или разточително;
- някой от съпрузите почине или бъде обявен за починал;
- съществуват други важни.

### 4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Понятието „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

### 5 Какви са условията за законна раздяла?

Понятието „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

### 6 Какви са правните последици от законната раздяла?

Понятието „законна раздяла“ не съществува в латвийската правна уредба.

### 7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Бракът може да бъде унищожен, ако е бил сключен в нарушение на законови разпоредби, които не са позволявали неговото законосъобразно сключване. От момента на влизане в сила на съдебно решение за

унищожаване на брака се счита, че страните никога не са сключвали брак, а бракът се счита за нищожен от момента на сключването му. Може да се отбележи, че е възможно бракът да бъде унищожен дори след развод.

## 8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Бракът може да бъде унищожен само в следните случаи, предвидени в законодателството:

- бракът не е регистриран от длъжностно лице на службата за вписване на актове по гражданското състояние или от свещенослужител на някое от вероизповеданията, посочени в Гражданския закон;
- бракът е бил сключен фиктивно, без намерение да се създава семейство;
- бракът е бил сключен преди и двамата съпрузи да са навършили осемнадесетгодишна възраст или, в някои случаи, преди единият съпруг да е навършил шестнадесет години, след което бракът може да бъде действителен, ако е сключен с пълнолетно лице и родителите или настойниците са дали съгласие; такъв брак обаче не може да бъде унищожен, ако след сключването на брака е било заченато дете или ако към момента на постановяване на съдебното решение и двамата съпрузи са навършили минималната възраст;
- към момента на сключване на брака единият от съпрузите е бил в състояние, което не е позволявало той или тя да разбира значението на своите действия или да контролира своите действия;
- бракът е бил сключен между лица, които са в забранена степен на родство, а именно роднини по права възходяща или низходяща линия, брат и сестра или полубрат и полусестра;
- бракът е бил сключен между осиновител и осиновено лице, освен когато създаденото от осиновяването правоотношение е било прекратено;
- бракът е бил сключен между настойник и ненавършило пълнолетие дете или между попечител и лице под попечителство преди прекратяването на настойничеството или попечителството;
- единият от съпрузите вече е бил встъпил в брак.

Във всички посочени случаи иск за унищожаване на брака може да бъде предявен по всяко време без ограничение от всяка заинтересована страна или от прокурор. Ако бракът е бил прекратен поради смърт или развод, иск за унищожаване могат да предявят само лицата, чиито права са засегнати. Не може да се иска унищожаване на брака, ако и двамата съпрузи вече са починали.

## 9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Съпруг, чийто брак е унищожен, възстановява предбрачното си фамилно име. Ако към момента на сключване на брака съпругът не е знаел, че бракът е унищожаем, той или тя може да поиска разрешение от съда да запази брачното си фамилно име.

Ако към момента на сключването на брака единият от съпрузите е знаел, че бракът е унищожаем, другият съпруг има право да поиска от първия не само средствата, необходими за поддържане на предишните му/и условия на живот, но и обезщетение за неимуществени вреди.

Когато бракът бъде унищожен, обстоятелствата, при които бившият съпруг се освобождава от задължението да осигурява предишните условия на живот на другия съпруг, са същите като при развод (вж. въпрос 3.4).

Що се отнася до подялбата на имуществото при унищожаване на брака, всеки от бившите съпрузи има право да задържи своето предбрачно имущество и цялото имущество, което той или тя е придобил/а по време на съжителството. Съвместно придобитото имущество се разделя поравно между бившите съпрузи.

Ако към момента на сключване на брака никой от съпрузите не е знаел, че бракът е унищожаем, имуществото се разделя в съответствие с разпоредбите на Гражданския закон, уреждащи подялбата на имущество, придобито по време на законен брак. Ако обаче само единият съпруг не е знаел, че бракът е унищожаем, редът за подялба на имуществото, придобито по време на законен брак, в случай на развод важи само за съпруга, който не е знаел, че бракът подлежи на унищожаване.

## 10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

В Латвия бракът може да бъде прекратен от нотариус при подаване на обща молба от двамата съпрузи. Процедурата за прекратяване на брака от нотариус е определена в раздел „П“ от Закона за нотариусите. Правоспособен нотариус прекратява брака в случаите, когато съпрузите са постигнали съгласие за развод и нямат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество или ако съпрузите имат ненавършило пълнолетие дете или общо имущество и са сключили писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на общото ненавършило пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

## 11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

### Прекратяване на брака от нотариус

Ако бракът се прекратява от нотариус, не се предвижда специална териториална компетентност — страните могат да се обърнат към всеки нотариус навсякъде в страната. Това не важи за трансграничните случаи, при които компетентността се определя в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. Когато съгласно законодателството на Европейския съюз или друго международно законодателство трансграничен развод не попада в компетентността на латвийските юрисдикции, правоспособният нотариус не може да започне бракоразводното производство и следва да уведоми съпрузите за това.

При трансгранични бракоразводни дела приложимото право се определя в съответствие с Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 г. относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла.

В молбата за развод, която се подава пред нотариус, трябва да бъде посочено следното:

- собственото име, фамилното име и личния идентификационен номер на всеки от съпрузите (ако някой от съпрузите няма личен идентификационен номер, се посочва година, ден и месец на раждане);
- година, ден и месец на бракосъчетанието и номер на вписването в регистъра;
- държавата, в която е бил регистриран бракът, и органът или вероизповеданието и свещенослужителят, пред когото е бил сключен бракът;
- дали съпрузите имат общи ненавършили пълнолетие деца и дали са постигнали споразумение за упражняването на родителските права по отношение на общите ненавършили пълнолетие деца, режима на личните отношения и издръжката;
- дали съпрузите имат общо имущество и дали са постигнали споразумение относно подялбата на въпросното имущество;
- фамилните имена на съпрузите след развода.

Към молбата трябва да бъде приложен оригиналът на удостоверение за брак или копие, или извлечение, издадено от службата по гражданско състояние, или декларация от службата за вписване на актове по гражданското състояние.

Ако съпрузите имат общо ненавършило пълнолетие дете или общо имущество, към молбата трябва да бъде приложено писмено споразумение за упражняването на родителските права по отношение на ненавършилото пълнолетие дете, режима на лични отношения, издръжката на детето и подялбата на общото имущество.

### Прекратяване на брака от съда

Молбата за развод или за унищожаване на брака трябва да бъде подадена пред компетентния районен (градски) съд (*rajona (pilsētas) tiesa*) — обикновено съда по декларираното местоживеене на ответника или, ако няма такава, по фактическото местоживеене на ответника. Молбата може да бъде подадена и пред съда по декларираното местоживеене на ищеца или, ако няма такава, по фактическото местоживеене на ищеца, ако:

- с ищеца живеят ненавършили пълнолетие деца;
- прекратяваният брак е с лице, което изтърпява присъда лишаване от свобода;
- прекратяваният брак е с лице, което няма официално деклариран адрес и чието фактическо местоживеене е неизвестно или което живее в чужбина.

Правилата относно компетентността по въпросите на развода, законната раздяла и унищожаването на брака, когато единият от съпрузите обичайно живее в друга държава членка или е гражданин на друга държава членка, са определени в Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.

След като бъде определено коя е надлежната държава членка, се прилага националното гражданско процесуално право на съответната държава членка.

Правила относно компетентността по бракоразводни дела се съдържат и в двустранни международни спогодби за правна помощ и правни отношения, които са сключени с държави извън ЕС и които обвързват Латвия.

Съгласно членове 128 и 235<sup>1</sup> от Гражданския процесуален закон в молбата до съда трябва да бъде посочено следното:

- наименованието на съда, до който се подава молбата;
- собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и декларираното местоживеене на ищеца (ако ищецът няма декларирано местоживеене — фактическото местоживеене на ищеца); за юридическо лице — наименованието, регистрационен номер и седалище; Ищецът може да посочи също така друг адрес за кореспонденция със съда;
- собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер, декларираното местоживеене и всеки друг деклариран допълнителен адрес на ответника или на заинтересована страна или, ако няма такъв — фактическото местоживеене; за юридическо лице — наименованието, регистрационен номер и седалище; Личен идентификационен номер или регистрационен номер на ответника се посочва, ако е известен;
- собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и адреса за кореспонденция със съда на представителя на ищеца, ако искът е предявен от представител, или — в случай на юридическо лице — наименованието, регистрационен номер и седалище;
- в случай на иск за парично вземане — наименованието на кредитната институция и номера на сметката, по която да бъде извършено плащането, ако има такава;
- предметът на иска;
- размерът на иска, ако искът може да бъде оценен в парично изражение, като се посочи начинът на изчисляване на сумата, която трябва да бъде събрана или се оспорва;
- фактите, на които ищецът основава своя иск, и доказателства в подкрепа на тези факти;
- законът, на който се основава искът;
- претенциите на ищеца;
- списък на документите, които са приложени към молбата;
- датата, на която е изготвена молбата, както и всякаква друга информация, която може да е от значение.

В молбата за развод трябва да се посочи и следното:

- откога страните живеят разделено;
- дали другият съпруг е съгласен с развода;
- дали страните са постигнали споразумение за упражняването на родителските права по отношение на децата, реда за упражняване на режима на лични отношения от страна на другия родител, издръжката и подялбата на имуществото, придобито по време на брака, или дали те

предявяват искове пред съда по тези аспекти.

Молбата трябва да бъде подписана от ищеца или неговия или нейния представител. По дело за развод или унищожаване на брак представителят на дадена страна трябва да бъде изрично упълномощен да разглежда въпроса. Упълномощаването да действа по дело за развод или унищожаване на брак обхваща също така всички други свързани искове.

Към молбата трябва да бъде приложено следното:

- заверено копие на молбата, което се изпраща на ответника;
- документ, удостоверяващ плащането на държавната такса и другите съдебни разноски в съответствие с процедурата и в законоустановения размер;
- документ или документи, потвърждаващи обстоятелствата, на които се основава искът (например удостоверение за регистриране на брака).

## 12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

По принцип държавата предоставя правна помощ, ако средствата или размерът на доходите на лицата не позволяват те да осигурят защита на правата си или ако внезапно се озоват в положение и финансово състояние, което не им позволява да направят това (например поради природно бедствие, непреодолима сила или други обстоятелства, които са извън техния контрол), или ако лицето е изцяло на издръжка от държавата или местния орган, вследствие на което лицето обективно се затруднява да защитава правата си. Правна помощ се предоставя по Закона за държавната правна помощ.

Обикновено правната помощ покрива разходите, свързани с изготвянето на процесуалните документи, правни консултации в хода на производството, представителство в съда и изпълнение на съдебното решение.

Латвия също така предоставя правна помощ в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета.

## 13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

На първа инстанция делото се разглежда от районен (градски) съд (*rajona (pilsētas) tiesa*). Решението може да се обжалва пред окръжния съд (*apgabaltiesa*), като може също да се оспорва с касационна жалба (*kasācija*).

Важно е да се отбележи, че когато бракът се прекратява от нотариус, не може да се поставя под съмнение истинността на документите, които са заверени в съответствие със законоустановената процедура. Те могат да бъдат оспорени с отделен иск.

Всяка жалба, че правоспособен нотариус е действал неправилно при изпълнение на своите задължения или е отказал да изпълни своите задължения, трябва да бъде подадена пред окръжния съд по района на действие на нотариуса в срок до един месец, считано от деня, в който нотариусът е извършил обжалваното действие или е отказал да извърши исканото действие.

## 14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

Съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, постановено в друга държава членка, се признава в Латвия в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. Съгласно разпоредбите на този регламент съдебно решение, постановено в една държава членка, се признава в друга държава членка без изискване за специални процесуални действия. С цел да се обезпечи признаването в Латвия на съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, постановено в друга държава членка, всяка заинтересована страна може, в съответствие с процедурите,

предвидени в Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета, да поиска решението да бъде или да не бъде признато, като подаде молба за признаване (*atzīšana*) или за признаване и изпълнение (*atzīšana un izpildīšana*) на чуждестранното съдебно решение пред районния (градския) съд по мястото, където следва да бъде изпълнено съдебното решение, или по декларираното местоживеее на ответника, или, ако няма такова, съда по фактичeskото местоживеее на ответника.

Решението за признаване или признаване и изпълнение на съдебно решение, постановено от чуждестранен съд, се взема еднолично от съдията въз основа на подадената молба и приложените към нея документи в срок до 10 дни от деня на подаване на молбата, без да се призовават страните. Съдията може да откаже да признае съдебното решение в Латвия само на едно от основанията за непризнаване, посочени в член 22 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета. Те допускат отказ да се признае в Латвия съдебно решение, постановено в друга държава членка, в следните случаи:

- ако това признаване е в очевидно противоречие с обществената политика в Латвия;
- ако решението е постановено в отсъствие на ответника, ако препис от исковата молба или равностоен документ не е надлежно връчен на последния своевременно и по такъв начин, че той да има възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че ответникът е приел решението без възражения;
- ако решението е в противоречие с решение, постановено по дело между същите страни в Латвия;
- ако решението е в противоречие с издадено по-рано решение, постановено в друга държава членка или в държава, която не е членка, по дело между същите страни, при условие че по-ранното решение отговаря на условията за признаване в Латвия.

Съгласно член 638 от Гражданския процесуален закон в молбата за признаване на съдебно решение трябва да бъде посочено следното:

- наименованието на съда, до който се подава молбата;
- собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер (или, ако няма такъв, други идентификационни данни) и адрес на заявителя за кореспонденция със съда; в случай на юридическо лице — наименованието, регистрационният номер и седалището;
- собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер (или, ако няма такъв, други идентификационни данни), декларираното местоживеее и всеки деклариран допълнителен адрес или, ако няма такъв — фактичeskото местоживеее на ответника; в случай на юридическо лице — наименованието, регистрационният номер и седалището;
- предметът на молбата и обстоятелствата, на които се основава тя;
- искането на заявителя за признаване или за признаване и изпълнение на решението на чуждестранния съд, било то изцяло или частично;
- упълномощеният представител и неговият или нейният адрес, ако е бил назначен представител, който да води делото в Латвия;
- списък с приложените документи;
- дата и час на изготвяне на молбата.

Съгласно член 37 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета към молбата за признаване на решение, постановено от съд в друга държава членка, трябва да бъде приложено следното:

- копие от съдебното решение, предмет на молбата, отговарящо на условията за установяване на неговата достоверност;
- ако съдебното решение е постановено в отсъствие на една от страните, документ, удостоверяващ, че на отсъстващата страна е връчен препис от исковата молба (за развод, законна раздяла или унищожаване на брака); алтернативно заявителят може да представи документ, от който е видно, че ответникът е приел решението на съда без възражения;
- удостоверение, издадено от компетентен орган или съд на държавата членка, където е постановено решението, в съответствие член 39 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета.

**15 Към кой съд следва да се обърна, за да се противопоставя на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване**

## на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Съгласно Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета има два начина, по които заинтересовано лице може да се противопостави на признаването в Латвия на съдебно решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, издадено в друга държава членка.

Първо, съгласно член 21 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета всяко заинтересовано лице може да подаде до съда искане да не бъде признато в Латвия съдебно решение, постановено в друга държава членка.

Второ, ответникът по дело за признаване на съдебно решение може да оспори признаването на съдебното решение в Латвия дори когато друго лице вече е подало молба за признаване на съдебното решение и когато въз основа на въпросната молба районният (градският) съд вече е признал съдебното решение. Ответникът може да възрази срещу признаването в Латвия на съдебно решение, издадено в друга държава членка, като обжалва решението на районния (градския) съд за признаване на съдебното решение. Съгласно член 33 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета решението на районен или градски съд за признаване на съдебно решение, постановено от съд в друга държава членка, може да се обжалва пред окръжен съд, като се подава допълнително възражение (*blakus sūdzība*) към съда, който е постановил решението, и се изпраща жалба до съответния окръжен съд. Ответникът или заявителят може да обжалва решението на окръжния съд по признаването на съдебното решение пред Сената към Върховния съд (*Augstākās tiesas Senāts*), като подаде допълнително възражение пред съда, който е постановил решението, и изпрати жалба до Гражданско отделение на Сената към Върховния съд.

Ответникът може да се противопостави на признаването на съдебно решение, постановено в друга държава членка, само въз основа на някое от основанията за непризнаване, посочени в член 22 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета (вж. въпрос 14).

## 16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Процедурата за определяне на приложимото право е предвидена в [Регламент \(ЕС\) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла \(Регламент „Рим III“\)](#).

### Връзки

<https://www.tiesas.lv/>

<https://www.llrx.com/2002/11/features-latvian-law-guide/> (на английски език)

<https://vvc.gov.lv>

<https://www.tm.gov.lv/lv>

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.



---

Последна актуализация: 28/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската

съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.